

BOEKBESPREKINGS BOOK REVIEWS

A. M. GRUNDLINGH: DIE 'HENDSOPPERS' EN 'JOINERS'. DIE RASIONAAL EN VERSKYNSEL VAN VERRAAD. PRETORIA, HAUM, 1979. VOORWOORD, 379p, AFBEELDINGE, BRONNELYS, REGISTER.

Diegene wat bloedverwante gehad het wat aan die Tweede Vryheidsoorlog of Anglo-Boereoorlog (1899 — 1902) deelgeneem het, open lugtig die bladsye van hierdie boek, uit vrees vir 'n moontlike onbekende en vernederende openbaring.

Gelukkig word baie name verswyg, maar dan is daar ook diegene wat goed deurloop, soos die beroemde generaal Christiaan de Wet se afvallige broer, Piet.

Dis onmoontlik vir enigeen met morele waardes om volkome objektief teenoor hierdie onderwerp te staan.

Verraad bly verraad, afgesien van wat die menslike motiewe daaragter ook al mag wees.

Diegene wat vertrou is met die Russiese literatuur, weet maar alte goed wat gebeur met 'n Nobelpryswenner wanneer hy haglike toestande in sy eie land, openbaar maak.

Hierdie boek is 'n wetenskaplike verhandeling wat die tydperk 1900 tot 1907 in ons volksgeskiedenis dek, gefundeer op deeglike navorsing van bronne soos argiewe, boedels, amptelike publikasies, koerante, tydskrifte en boeke.

Dit beslaan tien hoofstukke, eweredig ingedeel, wat boeiend lees en keurig versorg is.

By nabetraging, doem die term 'National Scout' genadeloos na vore — ja, dit laat eintlik 'n nagmerriebeeld by die leser na.

As die skrywer oor hierdie netelige saak moes probeer advokaat speel, sou hy homself oop oë blootstel aan 'n moontlike teer-en-veerstraf.

Hy slaag egter daarin om wetenskaplik te bly en fundeer elke bewering of selfs argument op outentieke gegewens waarvan die herkoms noukeurig en stiptelik aangedui word.

Baie bekende name en hulle rolle in ons vaderlandse geskiedenis word genoem.

Dit wil aanvaar word dat hierdie werk eerstens deur die Geskiedenisstudent gelees sal word in

een of ander verband. Die militêre student sal moontlik daarby belang hê in soverre dit een of ander kursus raak wat hy moet volg.

Die algemene leser sal dit 'n stuk menslike drama vind van Shakespeareaanse gehalte: die lewe soos dit werklik gebeur (het).

Soos reeds gesê is dit onmoontlik vir enige leser om heeltemal objektief teenoor hierdie menslike drama wat op ons eie bodem afgespeel het, te staan.

Maar ineengestremtel met al die negatiewe faktore, is daar tog nog die positiewe faktore ook, soos deernis en menslike medelye.

'n Mens voel byna verlig as jy hier en daar so 'n spelfoutjie ontdek, soos byvoorbeeld 'n 'b' in plaas van 'n 'v' of 'n 's' waar daar nie een moet wees nie, eenvoudig omdat dit die spanning effens verbreek.

Sekere waarhede sny diep, byvoorbeeld: 'Onder normale omstandighede sou die vredesbeweging miskien as lojale verset beskou kon word. Oorlogsomstandighede verander egter die opset' (bl. 119).

Die Boer se eiendom het vir hom geweldig baie beteken — in vredestryd was dit die middelpunt van sy bestaan;

Het Christelik standpunt behoort hooger te zijn dan het nationaal of politiek standpunt (bl. 315).

In sy Voorwoord konstateer die skrywer dat hierdie werk in Desember 1976 as 'n M.A.-verhandeling aan die Universiteit van Suid-Afrika ingedien is onder die opskrif: 'Die Vrystaatse en Transvaalse Burgers wat die Republikeinse oorlogspoging vanaf 1900 versaak het: Hulle rol en posisie gedurende die tydperk 1900 tot 1907.'

Dit is baie duidelik waarom die Tweede Vryheidsoorlog soveel meer aandag verkry as die Eerste Vryheidsoorlog.

Die indeling ontvou baie logies:

1. Die ontstaan van 'n groep wapenneerlêers in 1900.
2. Lotgevallen en bedrywighede van die wapenneerlêers en hulle geesgenote, Maart — Desember 1900.
3. Die Burgersvredeskomitees en hulle geesgenote, Desember 1900 — September 1901.
4. Die Wapenneerlêers vanaf Januarie 1901 tot Mei 1902.

5. Die Britse militêre diens: Plaaslike Burgerkorpse Gidse en Verkenners.
6. In Britse militêre diens (vervolg): Die National Scouts and Orange River Colony Volunteers.
7. Die rasionaal van verraad en die implikasies van die finale vredesonderhandelinge te Vereeniging.
8. Britse hulpverlening na die oorlog.
9. Na-oorlogse Afrikanerverdeeldheid en die houding van die Britse owerheid.
10. Versoening in Afrikanergeleedere.

In sy *Besluit* kom die skrywer tot die volgende slotsom: 'Hierdie tydperk is gekenmerk deur 'n verwoestende oorlog, waarin die vernuftige krygskuns en verbasende uithouvermoë van die Boeregeneraals en hulle manskappe die regmatige bewondering van talle afgedwing het. Ewe merkwaardig was die veerkragtigheid waarmee 'n verslane volk ná die oorlog herstel het. Vir die afvallige burgers wat in hierdie studie bespreek is, was dit egter 'n tyd van wanhopigheid, verdeelde lojaliteite, onrealistiese vredes pogings, oneerbare diens aan die vyand, gebroke beloftes, ontnugtering en skuldbesef.'

A. D. NAUDÉ

ALAN D. BUCKLEY AND DANIEL D. OLSON (EDITORS): INTERNATIONAL TERRORISM. CURRENT RESEARCH AND FUTURE DIRECTIONS. WAYNE AVERY PUBLISHING GROUP, 1980. 113p., ILLUSTRATIONS, R8,05.

This publication was first published by the Journal of International Affairs, Volume 32/Number 1, of Columbia University, City of New York. The editors are both connected with this university.

The publication comprises of a foreword by the editors, eight chapters by different authors, an afterward about the authors and an index. The photographs which are extremely realistic and clarifying to the theme, deserve special mention. The figures and tables are scientifically clear. Explanatory notes are to be found at the end of each chapter.

The murder of the Italian Premier Aldo Moro on May 9, 1978, was probably the stimulus to this publication.

In their foreword the editors inter alia define their conceptions of the subject as follows: 'Terrorism

is the use or threat of violence to instill fear. When such violence has as its ultimate objective the intimidation, subversion or destruction of structures and processes of public authority, we speak of political terrorism. In nearly all cases of political terrorism, violence against individuals and property does not result in political change. Rather, the fear induced among influential segments of society may achieve what the terrorists themselves cannot: radical changes in the ways in which governments behave and, thereby, a loss of popular confidence and legitimacy in established patterns or order.'

'Scholarly approaches to terrorism have taken three basic forms, all of which are represented in this issue of the *Journal*: the historical, the normative/instrumental and the behavioural. The historical approach involves the collection of data on past acts of terrorism, often relating such acts to the unique socio-political characteristics of the participants and victims. The articles by Bard E. O'Neill (Chapter 3) and Richard N. Lebow (Chapter 4) present excellent historical narratives of Palestinian and Irish terror, respectively, while the article by Brian M. Jenkins (Chapter 8) uses past trends in terror to extrapolate future trends in such activities.'

'The normative/instrumental approach begins with the attitude that terrorism poses a major threat to today's political order and proceeds to analyze and suggest means whereby such activities can be controlled or eliminated. The essays by Stephen Sloan (Chapter 1), Paul A. Tharp, Jr. (Chapter 6) and Yonah Alexander (Chapter 7) deal, respectively, with the contributions that social scientists can make to law enforcement, possible legal regimes for the control of terrorist activities and the responsibility of the media in free societies to report terrorism, not encourage it.'

'The behavioural approach is designed to isolate certain similarities and differences in terrorist organizations, capabilities, characteristics and tactics so that this phenomenon can be more objectively understood as a form of political expression and behaviour, however repugnant it may be. The Typology presented by Richard Schultz (Chapter 2) is an original and important attempt to classify and analyze terrorist behaviour using rigorous scientific methodology.'

'In addition to his historical narrative, O'Neill (Chapter 3) successfully applies this typology to the case of Palestinian terror in his essay. And, in his article on mass destruction, Robert K. Mullen (Chapter 5) dispassionately considers the range of weapons available to terrorists who seek to commit such acts and then evaluates the utility of